

JUMALA ON / OFF

Juice Leskinen kirjoitti 1996 ilmestyneessä runokirjassaan, että ”Jumala on, vaikkei uskoisi”. Sanaleikin takaa paljastuu, että hän oli yhtä aikaa leikkisän hurskas ja jumalattoman tarkkasanainen mies. ”Jumala on, vaikkei uskoisi” on myös monelle meistä tuttu ajatusrakennelma. Tätä ristiriitaa aion lyhyesti pohtia tässä seurapuheessani.

Isäni hautajaisten jälkeen viime huhtikuussa kävelimme Kaijan kanssa Tampereella Kalevankankaan hautausmaan pääkäytävää ja pysähdyimme Juice Leskisen haudan luona. Haudalla on komea kivipaasi, jossa on massiivinen halkeama, rotko kallion keskellä. Tuli mieleen, että tämä halkeama kuvaa hyvin ristiriitaista persoonaa, joka Juice epäilemättä oli. Hän oli persoonana joko tai, yhtä aikaa on ja off, ja kuitenkin hän oli myös sekä että. Hän oli modernin ihmisen malliesimerkki, vähän kaikkea, eikä kuitenkaan mitään, jos jotenkin yritän kuvata nykyihmisen pirstoutunutta maailmankuvaa. Tällaisia me, meidän sukupolvemme, taidamme kaikki jossain määrin olla.

Juice Leskisen laulutuotannossa esiintyvät Jumala, Raamattu ja uskon asiat yllättävän usein. En lähde niitä tässä erikseen siteeraamaan. Väliin kriittisestikin hän kuvasi lauluissaan meitä uskovaisia. Hän oli sivistynyt ja Raamattunsa tunteva taiteilija. Enemmän kuin viihdemusiikin tekijöiden yleensä hänen tuotannossaan näkyi syvälinen pohdinta tämän- ja tuonpuoleisesta todellisuudesta. Siksi oli loogista häneltä pukea uskontunnustuksensa muotoon: ”Jumala on, vaikkei uskoisi.”

YouTubesta löytyy video, jossa Timo T. A. Mikkonen haastattelee Leskistä juuri ilmestyneen Jumala on -kirjan johdosta. Siinä tutulla sanailulla Juice vastailee haastattelijan kysymyksiin. Mikkosen kysyessä Juicelta tämän suhtautumisesta rukoilemiseen hän laittaa kätensä ristiin, sormet sormien lomaan. Juice selittää vakavissaan, että sillä tavalla syntyy yhteys. Hän sanoo, että samalla tavalla kuin kädet muodostavat toisiinsa yhteyden, samoin syntyy yhteys toiseen maailmaan. Juicelle näytti olevan todellista yhtä hyvin näkyvä kuin myös näkymätön maailma. Ja ev. lut. kirkkoa hän puolusti. Mieluimmin hän sanoi eroavansa valtiosta kuin kirkosta.

Mainitsin isäni hautajaiset. Hän siis kuoli maaliskuussa juuri koronarajoitusten alkaessa. Isä-Seppo taisi oikeasti olla hurskas mies. Hän oli kirkon mies, hyväksyi toki naispappeuden, muttei koskaan sanonut epäilleensä Jumalan olemassaoloa. Tätä ihmettelin hiljaa mielessäni, mutta sillä tavalla hänet oli rakennettu, että hän aina tiesi paikkansa Jumalan valtakunnan työssä. Hän ei ollut Juice Leskisen lailla sekä että -ihminen. Hän oli vanhanaikaisella tavalla syvästi uskonnollinen mies.

Paria päivää ennen isän kuolemaa Kirsti-äiti pyysi isän vuoteen äärellä minua veisaamaan virren, se oli virsikirjan avioliitosta kertova 240, Kaiken onnen tuoja. Virren veisattuani isäni sanoi, että nämä olivat aattoseurat. Hän uskoi vahvasti pääsevänsä taivaan pitoihin varsinaisena juhlapäivänä. Vaikka oma uskoni epävarmuuden sietämisineen on kovin erilaista isäni uskoon verrattuna, jäin kaipaamaan häntä. Hän taisi uskoa minunkin puolestani, ainakin tiedän hänen rukoilleen puolestani.

Minulle usko Juicen tavoin ei ole staattinen tila. Välillä unohdan tyystin olevani ”Kahden maan kansalainen”. Olen hyvin usein aika maallinen kristitty, tapakristitty. Toivottavasti kuitenkin edes hyvätapainen! Kuitenkin sielussani joku hellästi soi, kun kuulen sunnuntaiaamuna Pispalan kirkonkellon vaimeasti kutsuvan. En jaksa vuoteeltani nousta, mutta hetken tiedostan olevani Harjun seurakunnan jäsen. Muistan jopa Jumalan olemassaolon. Varsinkin muistan oman tulevan

kuolemani, joka vääjäämättä sunnuntai sunnuntailta lähestyy. Hetkittäin pelkään kuolemaa, enkä usko Jumalan tuovan paljoakaan lisäarvoa kuolemani hetkellä. ”Minä uskon, auta minun epäuskoani” on tärkeä raamatunkohta minulle. Se kuvaa osuvasti minunkin jumalasuhdettani.

Jumalan olemassaolo aiheena on suuri, majesteettinen. En osaa näin mahtavan asian äärellä leikitellä sanoilla, kuten Juice teki. Lyhyessä seurapuheessanikaan en tietenkään selviä aiheesta tyhjentävästi. Jumalan olemassaolo on ihmistä askarruttanut aikojen alusta asti. Rukoileminen ja Jumalan avuksi pyytäminen oli ihmiselle luonnollista. Elämän rajallisuuden ajatus on synnyttänyt uskontoja. Se on ihmiselle ominainen tapa ratkaista isoja kysymyksiä. Onko nykyihminen unohtamassa alkuperäisen tarpeen ojentautua tuonpuoleista kohti, kun tulee kiperä paikka elämässä, kyselen. Meillä on tänä päivänä liikaa totuuksia tarjolla. Maailma näyttää sirpaloituvan, hajoavan käsiimme. Voi meitä!

Joudun nojautumaan ikivanhaan apuun hakiessani loppuratkaisua puheeseeni. Luen Isä meidän -rukousta: ”Isä meidän, joka olet”, siis, ”Isä meidän, joka olet”. Kaikessa lyhykäisyydessään siinä on sanottu jo kaikki oleellinen, Juicekin sen hyväksyisi. Näyttää riittävän, että Jumala ensisijaisesti on. Hänen olemassaolonsa kaikessa suuruudessaan riittää meille tiedoksi tuonpuoleisesta. Meillä on Jumala, jonka ei tarvitse tehdä muuta kuin olla. Jumalan pelkkään olemiseen on jo kätkeyty pelastuksen siemen. Alun perin Jumala vain oli, ja yhä vieläkin on. Siksi rukoilen: ”Isä meidän, joka olet.” Aamen.

Juice Leskisen haudan äärellä huomasi ajattelevani, että nyt Juice jo tietää enemmän Jumalasta, kuin me tälle puolen jääneet. Hän tietää enemmän kuolemasta ja elämästäkin. Hän on päässyt perille. Ehkä he nyt pitävät isä-Sepon kanssa seuroja siellä taivaan torilla, kuvittelin. Eläessään Juice lauloi Syksyn sävelessä: ”elämä on kuolemista”. Siihen kiteytyy meidän kaikkien elämä. Pidetään kiinni näistä lyhyistä hetkistä, jotka jaamme rakkaittemme kanssa. Iloitaan yhdessä. Parannetaan maailmaa ja veisataan Siionin virsi.